

POSTANOWIENIE

Dnia 6 czerwca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Pietrzykowski (przewodniczący)

SSN Wojciech Katner (sprawozdawca)

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa Z. M.

przeciwko M. D., i innym

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 6 czerwca 2012 r.,

zażalenia powoda oraz zażalenie pozwanego A. J.

na postanowienie o kosztach zawarte

w wyroku Sądu Okręgowego

z dnia 21 grudnia 2011 r.,

- 1) **uwzględnia zażalenie powoda i zażalenie pozwanego A. J. w ten sposób, że zmienia postanowienie o kosztach zawarte w pkt IV, V i VI wyroku z dnia 21 grudnia 2011 r. Sądu Okręgowego i zasądza od powoda tytułem kosztów postępowania apelacyjnego na rzecz pozwanego A. J. kwotę 1.817 (jeden tysiąc osiemset siedemnaście) złotych, a na rzecz pozwanych A. G. i J. R. solidarnie kwotę 1.200,- (jeden tysiąc dwieście) złotych,**
- 2) **w pozostałym zakresie oddala zażalenie powoda,**

- 3) zasądza od powoda na rzecz pozwanego J. K. kwotę 120,- (sto dwadzieścia) złotych tytułem kosztów postępowania zażaleniowego,
- 4) wzajemnie znosi koszty postępowania zażaleniowego w pozostałym zakresie.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 21 grudnia 2011 r. Sąd Okręgowy oddalił apelację powoda Z. M. od wyroku Sądu Rejonowego z dnia 8 listopada 2010 r. w sprawie przeciwko

wielu pozwanych, w tym także przeciwko A. J. W wyroku Sądu drugiej instancji zawarte zostało postanowienie o zasądzeniu od powoda na rzecz pozwanego A. J. kwoty 1 200 złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Zażalenie na postanowienie o kosztach postępowania wniósł pozwany A. J., wywodząc, że zostały one zasądzone z naruszeniem przepisów prawa (art. 98 k.p.c.) z tego względu, iż powinna zostać zasądzona prawidłowa kwota 1 817 złotych. Wynika to z tego, że reprezentujący pozwanego pełnomocnik – radca prawny P. M. został umocowany dopiero w postępowaniu apelacyjnym, wniósł apelację i zastępował pozwanego A. J. w toku całego postępowania odwoławczego, nie czynił już tego natomiast radca prawny M. B., będący pełnomocnikiem tego pozwanego tylko przed Sądem pierwszej instancji. Z tych względów radcy prawnemu P. M. należy się z tytułu występowania przed Sądem drugiej instancji 75% stawki minimalnej, a nie 50%, jak zostało błędnie zasądzone. Składający zażalenie wniósł o zmianę zaskarżonego rozstrzygnięcia i zasądzenie kosztów w wysokości 1 817 złotych, a także kosztów postępowania zażaleniowego włącznie z opłatą za wniesienie zażalenia. Wniósł także o rozważenie zastosowania przez Sąd drugiej instancji art. 395 § 2 k.p.c. uznając zażalenie za oczywiście uzasadnione.

Zażalenie na wszystkie postanowienia w wyroku Sądu Okręgowego o zasądzeniu od powoda na rzecz pozwanych: J. K., A. J., A. G. oraz J. R. kosztów postępowania apelacyjnego, wniósł także pełnomocnik powoda (pkt III, IV, V i VI wyroku), zarzucając naruszenie art. 102 k.p.c. i uzasadniając to trudną sytuacją materialną powoda, wskazując również na jego zwolnienie z obowiązku ponoszenia kosztów sądowych.

W odpowiedzi na zażalenie pozwany J. K. wniósł o oddalenie zażalenia i zasądzenie od powoda na rzecz tego pozwanego kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zasadne jest zażalenie powoda w części oraz zażalenie pozwanego A. J. w całości.

Zażalenie powoda jest zasadne w tym zakresie, w jakim w uzasadnieniu zażalenia trafnie wskazuje na nieprawidłowe zasądzenie od niego odrębnie kosztów zastępstwa procesowego na rzecz pozwanych J. R. i A. G., w sytuacji, gdy byli oni współuczestnikami, o których mowa w art. 72 § 1 pkt 1 k.p.c. i byli reprezentowani przez tego samego pełnomocnika (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2007 r., III CZP 130/06, OSNC 2008, nr 1, poz. 1). Pomimo że powód, jak twierdzi w zażaleniu podnosił tę kwestię już w postępowaniu apelacyjnym, Sąd nie odniósł się do jego wniosku. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku rzeczywiście nie ma odniesienia się do tego, a powołane są ogólne przepisy dotyczące zwrotu kosztów postępowania przez stronę przegrywającą sprawę. Dlatego należało postanowienie o kosztach w zaskarżonym wyroku zmienić w tym zakresie i orzec koszty od powoda solidarnie na rzecz obu pozwanych.

Nie jest zasadne zażalenie powoda w tej części, w której żąda on zastosowania w sprawie art. 102 k.p.c. Sąd drugiej instancji uzasadnił wyczerpująco, że w okolicznościach niniejszej sprawy brak jest podstaw do odstąpienia od obciążania powoda kosztami zastępstwa prawnego drugiej strony. Trafnie stwierdza się w uzasadnieniu, że zwolnienie od kosztów sądowych, na które powołuje się powód nie jest różnoznacne ze zwolnieniem od obowiązku pokrycia kosztów zastępstwa procesowego. Zwolnienie od kosztów sądowych dotyczy tych kosztów, które w związku ze wszczęciem postępowania należy uiścić sądowi za prowadzenie sprawy, a nie tych kosztów, które ponosi druga strona ze względu na jej zastępstwo przez profesjonalnego pełnomocnika lub pełnomocników, przy wielości pozwanych. W odpowiedzi na zażalenie powoda w tej kwestii – pełnomocnik pozwanego J. K. powołuje zasadnie orzecznictwo oraz poglądy doktryny, z których zgodnie wynika, w jakich okolicznościach sąd może zastosować art. 102 k.p.c. Podkreśla także trafnie, że zastosowanie tego przepisu należy do dyskrecjonalnej decyzji sądu w wypadku wystąpienia wyjątkowych okoliczności, które winien powód dowieść. Można zrozumieć subiektywne poczucie krzywdy powoda, który dochodził w sprawie należności pracowniczych, ale proces o nie przegrał, nie wskazał natomiast takich okoliczności, poza powołaniem się na trudną

sytuację materialną, aby można je uznać za wyjątkowe w rozumieniu art. 102 k.p.c. Dlatego w tym zakresie zażalenia nie można było uwzględnić.

Uzasadnione jest zażalenie pozwanego A. J. odnośnie do niezasądzenia na jego rzecz prawidłowej wysokości kosztów w kwocie 1 817 złotych, a zasądzenia kwoty 1200 złotych. Zgodnie z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.), w postępowaniu apelacyjnym przed sądem okręgowym stawka minimalna za prowadzenie sprawy przez radcę prawnego, który nie występował przed sądem pierwszej instancji wynosi 75% stawki minimalnej. Ze względu na to, że w sprawie niniejszej taka była sytuacja faktyczna, a stawka minimalna w okolicznościach sprawy wynosi 2400 złotych (§ 6 pkt 5 rozporządzenia), to 75%) stanowi kwotę 1800 złotych. Po dodaniu 17 złotych opłaty za udzielenie pełnomocnictwa, otrzymuje się żadaną przez pozwanego A. J. kwotę 1 817 złotych i taką należało zasądzić, zmieniając w tym zakresie zaskarżone orzeczenie.

Mając to na uwadze należało na podstawie art. 398¹⁶ oraz art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. częściowo uwzględnić zażalenie powoda oraz uwzględnić zażalenie pozwanego A. J., rozstrzygając o kosztach postępowania zażaleniowego na podstawie art. 98 i art. 100 w związku z art. 391 § 1, art. 394¹ § 3 i art. 398²¹ k.p.c.